

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій

27 травня 2020 року

Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

КОЛЕБОШИН С.В. Колеги, я пропоную розпочинати. За дорученням Сергія Віталійовича, він попросив, щоб я розпочав, бо він зараз в Офісі Президента. Якщо встигне, доєднається. В будь-якому разі, ми з ним обговорили всі процедурні моменти. Тому я пропоную розпочинати.

Відповідно до запропонованого порядку денного у нас сьогодні досить така щільна програма. Зараз я скажу. У нас 10 проектів закону, або інших законодавчих актів, і ще пункт 11 - "Різне". В кожного з вас є порядок денний запропонований. Якщо до нього немає запитань та пропозицій, я пропоную затвердити порядок денний.

Хто – за? Так, пані Наталія, ви з нами? Наталія Романівна Піпа? А можна перевірити, чи вона чує нас, щоб брати участь в голосуваннях?

Добре, колеги. З нами теж на зв'язку в онлайні представники Міністерства освіти і науки, уповноважені Верховної Ради з прав людини, ще декілька колег - народних депутатів, авторів законопроектів, та їх представники.

Ще раз давайте для того, щоб розуміти. З нами в онлайні з народних депутатів - членів комітету тільки Наталія Романівна, чи ще хтось? А, і Олена Георгіївна є, да?

_____. Да, і Лукашев.

КОЛЕБОШИН С.В. А, є теж, да? Все. Тоді да, Олександр Анатолійович теж є. Тоді я буду, коли будемо голосувати, пропонувати відповідні виступи. О'кей. Поїхали.

Тоді по першому проекту закону. Перше питання: проект Закону про внесення змін до Закону України "Про вищу освіту" щодо покращення соціально-економічного становища студентів в Україні. Автор законопроекту - народний депутат Павло Вікторович Мельник. Відповідно до цього, чи є у нас на зв'язку Павло Вікторович? Тут я не бачу. Немає? Або його представник? Тоді співдоповідач у нас Юлія Миколаївна Гришина, голова підкомітету з питань вищої освіти. Будь ласка, Юлія Миколаївна.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую, Сергію Валерійовичу. Колеги, всіх вітаю!

Перше питання, яке сьогодні будемо розглядати, - це проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про вищу освіту" щодо покращення соціально-економічного становища студентів в Україні. Цей законопроект (за реєстраційним номером 2604) поданий народним депутатом Мельником.

Коротко основні тези, які пропонується внести в цьому законопроекті.

Отже, цей законопроект направлений на внесення змін до статті 62 Закону України "Про вищу освіту", які стосуються порядку видів і розмірів виплати академічних та соціальних стипендій. В цьому законопроекті пропонується на законодавчому рівні... Перше, що пропонується: на законодавчому рівні визначити мінімальний розмір соціальної та звичайної академічної стипендії та прив'язати цей розмір до розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, що встановлюється Кабінетом Міністрів України у відповідному році. Зокрема, пропонується по соціальним стипендіям встановити їх розмір для учнів закладів професійно-технічної освіти не менше ніж 70 відсотків і для студентів закладів вищої освіти не менше ніж 100 відсотків від прожиткового мінімуму для працездатних осіб. Що стосується академічної стипендії, то в розмірі не менш ніж 70 відсотків в 20-му році, і потім пропонується підвищувати кожного року на 10 відсотків. Тобто 80 відсотків в 21-му році, 90 - в 22-му і 100 відсотків - в 23-му році від прожиткового мінімуму для працездатних осіб. Це перша пропозиція

Друга пропозиція. Визначити мінімальний відсоток на рівні 70 відсотків отримувачів соціальної та академічної стипендії від загальної кількості студентів, що навчаються за рахунок коштів державного бюджету. Тобто пропонується, щоб одразу була визначена мінімальна межа, нижче якої не може бути кількість студентів, які отримують право стовідсоткове на отримання цих двох видів стипендій.

І остання пропозиція. Вилучити положення, відповідно до якого студентам закладів вищої освіти, які мають право на отримання соціальної стипендії і набувають право на отримання академічної стипендії, надається один вид стипендій за їх вибором. Тобто пропонується виключити цю норму.

Як зазначається в пункті 6 пояснювальної записки до цього законопроекту, його прийняття... з якою метою взагалі його пропонується прийняти: для того, щоб сприяти виконанню державних гарантій щодо умов навчання студентів, а також

студентів з числа осіб, що потребують соціального захисту у держави, що, в свою чергу, призведе до зменшення стрімкої міграції студентів за кордон та збільшення кількості працездатного і висококваліфікованого населення України.

Колеги, я хочу всім присутнім зазначити і всім вам нагадати, що ми розглядали на минулому тижні на засіданні підкомітету цей законопроект. Ми його дуже детально обговорили. Тому я зараз пропоную, коротко я зазначу висновки, які ми отримали, і те рішення, яке пропонує прийняти підкомітет.

ГНЕУ, розглянувши цей законопроект, в принципі, всі пропозиції, які... Давайте так, я скажу так, загалом, що ми повністю підтримуємо ту позицію, що потрібно працювати над підвищенням рівня соціального і академічного забезпечення наших студентів. Те, що ті студенти, які вимагають, потребують соціального підвищеного рівня забезпечення, ми повинні це відстоювати. І ті студенти, які мають високий рівень академічної успішності, ми теж повинні дбати про те, щоб вони отримували належний рівень допомоги від держави. Ми всі з цим погоджуємося. І мова йде тільки про те, що якщо ми на сьогодні приймемо рішення про підняття академічних і соціальних стипендій до того рівня, який пропонується в цьому законопроекті, то відповідно до висновку Міністерства фінансів нам необхідно буде як мінімум 12 мільярдів гривень.

На жаль, автор законопроекту не подав нам свої пропозиції і обґрунтування фінансові, які повинні бути подані до законопроекту в тому випадку, коли мова йде про додаткові видатки державного бюджету. Цього немає в законопроекті. І ГНЕУ звертає так само увагу про те, що ми підтримуємо взагалі цю ідею, але ГНЕУ звертає увагу на те, що потрібно, якщо говорити про ці питання, то потрібно комплексно підходити і вносити зміни до всіх законопроектів, де йде мова про стипендії. Тобто і в Законі України "Про освіту", "Про професійно-технічну освіту" і так далі. А тут автором законопроекту пропонуються зміни тільки до Закону України "Про вищу освіту", що є технічно і логічно неправильним. Тому ГНЕУ рекомендує доопрацювати цей законопроект.

Комітет з питань бюджету так само звертає увагу, що законопроект має вплив на показники бюджету. І Міністерство освіти і науки не підтримує даний законопроект, так само звертаючи увагу на бюджетні показники. Міністерство соціальної політики підтримує за умови фінансового забезпечення. І Національна академія педагогічних наук пропонує доопрацювати.

Підкомітет з питань вищої освіти, розглянувши, детально обговоривши цей законопроект, вирішив рекомендувати комітету прийняти: цей законопроект повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Це все, що стосується даного законопроекту. Будь ласка, колеги, якщо, може, хтось хоче щось додати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.

І доброго дня, шановні колеги. Вибачте, за затримку.

Чи є в когось доповнення до проекту рішення, пропозиції, зауваження?

Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Тоді пропоную підтримати проект рішення, внесений підкомітетом. Хто – за?
Дякую. Одноголосно.

А хто з нами, вибачте, з народних депутатів...? Пані Олена, ви нас чуєте?

ЛИС О.Г. Доброго дня! Перепрошую. Так, я вас чую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, ви підтримуєте рішення комітету? Ми щойно проголосували в комітеті.

ЛИС О.Г. Так, я перепрошую, я з'ясовувала технічні питання. Я вже налаштувалася, так що я вас і чую, і можу відповідати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Одноголосно, я так розумію, чи у нас ще хтось є? На зв'язку онлайн є? І всі онлайн, да? Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Підтримую рішення підкомітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олександр Лукашев.

ЛУКАШЕВ О.А. Доброго дня. Так, підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Наталія Романівна чи є з нами? Ну, пані Наталії з нами зараз тоді немає на зв'язку. Одноголосно. Колеги, дякую. Рішення прийнято.

Друге питання порядку денного: проект Постанови про внесення змін до додатку до Постанови Верховної Ради України "Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв в 2020 році" (реєстраційний номер 3203). Доповідачем - Ольга Саладуха, якої з нами немає. Це помилка, да?

Пані Олю, тоді прошу, якщо можна, розкажіть. *(Шум у залі)*

Якщо не заперечуєте, ми це проговорювали на підкомітетах, тут немає в принципі зауважень. Ми завжди підтримуємо наших колег і завжди підтримуємо заклади освіти, тут немає заперечень. Але у мене є одне зауваження, шановні колеги, я би хотів би, щоб ми про нього принаймні подумали.

Я розумію, що сила закону вища, ніж укази Президента, але є Указ Президента про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв. Я би хотів би на нього звернути увагу, тому що там прописані умови, за якими можна подавати, яким чином можна подавати от подібні постанови про внесення змін про відзначення пам'ятних дат. Там є градація по роках, починаючи 50, потім 100, а потім з інтервалом в 25, і тільки для закладів, установ і підприємств, які мають загальнодержавне значення. Я би хотів би на це звернути увагу. Я розумію, що має бути сталість прийняття рішення. Якщо ми вже на початку нашої каденції прийняли 90 років одному університету, звісно, вже буде нелогічно з нашого боку не рекомендувати так само відзначити 90 років для іншого університету. Але у мене є пропозиція, щоб ми обговорили. Я би радив і дуже хотів би, щоб ми керувалися чинним законодавством, і, власне, є указ Президента, який регулює ці норми.

Наскільки мені відомо, то Комітет гуманітарної політики вже готує зміни до цього положення для того, щоб унормувати і впорядкувати відзначення якихось певних дат. Тому це питання на обговорення. Чи ми будемо керуватися жорстко нормами, які прописані в указі Президента, чи все ж таки маємо право рекомендувати відзначити деякі певні дати? Я би хотів би, колеги, щоб ми про це проговорили. А потім, якщо ви не заперечуєте, ну, давайте тоді підтримаємо, як Іван Григорович правильно сказав, підтримаємо всі три рішення, по трьох постановах, вони все одно однакові. Але я б хотів, щоб ми все ж таки трішки поговорили про це.

Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, із практики попередніх років, попередніх періодів... *(Шум у залі)*

...з практики попередніх періодів, дійсно, в указі Президента абсолютно слушно визначаються дати, які являються знаковими. В постановах Верховної Ради не зовсім знакові дати, ви правильно говорите. Але є люфт, люфт, який полягає в наступному. Там, де круглі дати, там є доручення профільним міністерствам, відомствам для того, щоб приєднатися до цього якимось чином. А коли дата не кругла, не така знакова: 90 років, там 60 років, - це ми перекладаємо на місцевий рівень, але підкреслюємо, що є такий заклад в Україні, що він відзначає. І для них це престижно, престижно для тих людей, які причетні до цього закладу, відповідно якщо вже говорити за навчальний заклад. То у нас люфт полягає в наступному, що треба підтримувати, хай люди святкують, але затрати це їхні, і на місцевому рівні, так, як вони домовляться з місцевими органами самоврядування. А вже круглі дати - ті що в указі Президента, - там вже трошки повинен бути причетним і центральний орган виконавчої влади. Оце так було з практики попередніх періодів. Верховна Рада це вже не перший раз приймає такі речі, і ви це знаєте добре. І наша Верховна Рада не буде виключенням. Депутати будуть наполягати. І це ті якраз речі, де "проти" не голосують, бо всі прекрасно розуміють, що навчальний заклад, той же самий, де тисячі людей навчаються, а потім і батьки і все інше, а потім там же є і політичні сили, які обов'язково приходять. Чи можна в вуз приходити чи не приходити, а приходять. А потім їх показують, а вони підтримали... Тому це життя, воно багатше за будь-який указ, багатше за будь-який указ, за будь-який закон.

Тому пропозиція підкомітет підтримати в цьому відношенні, але мати на увазі, що це буде все-таки на місцевому рівні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Григорович.

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, я хочу звернути увагу, колеги, що у нас вже приєдналася один із авторів цього законопроекту - Марія Мезенцева. Тому, я думаю... Так постанови, а ми ж говоримо про всіх три зараз.

КИРИЛЕНКО І.Г. Просто доповідач один від комітету.

ГРИШИНА Ю.М. Ну, ви ж підсумували, що у нас є три постанови. І перед тим, як переходити...

КИРИЛЕНКО І.Г. Так щоб один доповідав всі три.

ГРИШИНА Ю.М. Так, я це повністю підтримаю. Просто перед тим, як переходити до голосування, можливо, дамо слово автору?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Автору однієї з постанови. Пані Марія Мезенцева, прошу, вам слово.

МЕЗЕНЦЕВА М.С. Дякую, пане голову.

Вітаю, шановні колеги. Дійсно, дуже приємно чути, що ми водночас і керуємося тими важливими документами і навігацією від нашого гаранта - від Президента, але буду дуже вдячна колегам за підтримку того, що, дійсно, певні вищі навчальні заклади зараз відзначають, ну, може, для когось не такі круглі дати. Наприклад, цей проект постанови, який презентую я, він стосується якраз 90-річного ювілею з дня заснування такого навчального, відомого закладу на всю країну, як Харківський національний автомобільно-дорожній університет. І за свою 90-річну діяльність для всієї країни і для інших 80 країн світу він зміг підготувати більше ніж 90 тисяч фахівців високих кваліфікацій, які приймають участь не тільки в роботі відомих заводів, фірм, але і розвивають нашу країну в новітніх технологіях. І саме такі вищі навчальні заклади готують фахівців, які потім керують великими корпораціями і успішно працюють на керівних посадах, і представляють нашу країну у всьому світі. Це також певна іміджева складова.

Тому, коли пан Туренко Анатолій звернувся до нас з пропозицією включити в перелік пам'ятних дат цей вищий навчальний заклад, відповідно як представниця Слобожанщини, міста Харкова, я не могла йому відмовити. Дуже дякую, колеги, що ви розумієте всю важливість суспільно-політичної складової такого відзначення. Це, звісно, стосується і як іміджу не тільки міста Харкова, але і всієї країни.

Тому хочу зазначити, що в рамках цього вищого навчального закладу проводиться не тільки навчання фахівців, але і впроваджуються результати досліджень в галузях автомобільного транспорту, дорожнього будівництва, машинобудування, екології. Тому ми не тільки говоримо про певну вузьку спеціалізованість. Це великий напрямок фаху. Я би говорила про відомих діячів культури і науки, але не буду затримувати інших колег для представлення законопроекту.

Тому прошу підтримати цей проект рішення як важливий для суспільно-політичного життя всієї країни. Дуже дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Марія.

Колеги, чи є в когось заперечення чи зауваження? Тоді давайте, якщо не заперечуєте, давайте всі три постанови проголосуємо і підтримаємо рішення підкомітетів по цьому питанню. Хто – за? Дякую, пані Олена.

Да, "за", пані Інна Романівна? Інна Романівна, ви з нами?

Олександр Лукашев.

ЛУКАШЕВ О.А. Так, підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

У Інни Романівни немає зв'язку. Наталія Романівна вже приєдналася?

СОВСУН І.Р. Сергію, я теж підтримую рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є, Наталія Романівна до нас вже доєдналася? Якщо ні, то колеги, дякую. Ми проголосували одноголосно і підтримали всі три рішення. Дякую, колеги.

Переходимо до наступного питання. Питання п'яте порядку денного: проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо кваліфікації, як фактору адаптації та мобільності українця (реєстраційний номер 2481).

Пані Третякової з нами немає. Співдоповідачами є Гришина Юлія Миколаївна і Коваль Ольга Володимирівна. Юлія Миколаївна, прошу, вам слово.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую, Сергію Віталійовичу.

Знову доброго дня всім! Наступний законопроект, який виноситься на розгляд комітету, - це законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо кваліфікації, як фактору адаптації та мобільності українця (реєстраційний номер 2481), поданий народними депутатами України Третяковою, Бабаком, Струневичем, Арсенюком, Гривком і так далі.

Колеги, коротко про законопроект. Цим законопроектом пропонується внести зміни до Кодексу законів про працю та до Закону України "Про оплату праці". Пропонується на законодавчому рівні визначити такі терміни, як вид занять, професійна кваліфікація, повна та часткова, порядок ведення класифікатора професій, порядок затвердження професійних стандартів, запровадження оплати праці відповідно до кваліфікації працівників тощо.

Хочу зазначити, що по даному законопроекті наш комітет не є головним. Ми, звичайно, розглядали цей законопроект на засіданні підкомітету. Так само дуже детально обговорили всі пропозиції, які містяться в цьому законопроекті. Ми відзначаємо актуальність таких законодавчих змін, які спрямовані саме на розбудову національної системи кваліфікацій в Україні і створення сучасних професійних стандартів.

До комітету надійшло достатньо багато експертних висновків, які ми також аналізували на засіданні підкомітету. Якщо коротко пройтися по висновках, то зазначу, що Головне науково-експертне управління у своєму висновку зазначає, що за результатом розгляду у першому читанні законопроект доцільно повернути на доопрацювання. І у них є низка зауважень, в основному які стосуються змісту тих понять, які запропоновані для введення в ці два нормативні акти: Закон України "Про оплату праці" і Кодекс законів про працю.

Комітет з питань бюджету ухвалив рішення, що зазначений законопроект не має впливу на показники бюджету. Комітет Верховної Ради з питань інтеграції України з Європейським Союзом визнав його положення такими, що регулюється національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції.

Міністерство соціальної політики підтримує законопроект за умови врахування пропозицій, які стосуються визначення терміну "вид занять", "затвердження професійних стандартів". Тобто, знову ж таки, є зауваження щодо змісту запропонованих понять.

Національне агентство кваліфікацій так само дало свій експертний висновок, і пропонує доручити розробку проекту Закону України про національну систему кваліфікацій та включити до нього... включити до нього та Закону України "Про працю" норми цього законопроекту. Тобто вони вважають, що потрібно підходити комплексно до вирішення цього питання і включити всі ці норми в новий законопроект, який присвячений регулюванню саме цих питань. Вони категорично не погоджуються з запропонованими визначеннями, і пояснюють чому.

Конфедерація роботодавців України не підтримує законопроект та висловлює низку зауважень до термінології знову ж таки. Переходячи до тих висновків, до яких ми прийшли після засідання підкомітету, хочу зазначити, що ми так само всі погоджуємося з тим, що у нас є певні зауваження до змісту цих понять. Тому що,

наприклад, професія визначається, наприклад, приведу декілька прикладів, як просто діяльність, нетрудова діяльність і як просто діяльність, що потрібно буде підкоригувати. Є певні також дивні, наприклад, визначення, що ми не погоджуємося з тим, що окремі професії не потребують наявності в особи повних або часткових класифікацій і так далі.

Також є певні застереження щодо покладення повноважень затвердження професійних стандартів на репрезентативні всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців, оскільки їх може бути декілька, і виникне питання, хто їх буде затверджувати. Вважаємо, що все-таки це держава повинна із залученням цих органів затверджувати ці професійні стандарти.

І ще хочу підкреслити вже насамкінець, що нам потрібно звернути увагу до того, що, дійсно, затвердження професійних стандартів є принципово важливим в цьому питанні, і нам спочатку потрібно дочекатися затвердження професійних стандартів, і тоді ці пропозиції, вони будуть, дійсно, особливо актуальними.

В зв'язку з цим на засіданні підкомітету було прийнято рішення рекомендувати комітету все-таки в зв'язку з великою актуальністю цього законопроекту прийняти його за основу, але з дорученням головному комітету підготувати його до другого читання з урахуванням наших пропозицій, і достатньо велика кількість пропозицій від нашого комітету була викладена і в проекті рішення, там і експертні висновки у нас є, і ми будемо всі долучатися до доопрацювання цього законопроекту до другого читання. Тому що, знову ж таки повторюю, він є актуальним, але потребує доопрацювання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.

Ольга Володимирівна, прошу.

КОВАЛЬ О.В. Дякую Юлії Миколаївні за ґрунтовну доповідь стосовно даного законопроекту.

Також хочу додати, що даний законопроект розглянутий був на засіданні підкомітету професійно-технічної та фахової передвищої освіти. Особисто від себе як від голови підкомітету та членів підкомітету хочу наголосити, що даний законопроект є важливим на даному етапі розвитку національної системи кваліфікацій, оскільки в ньому закладаються основоположні визначення, про які вже було сказано попереднім доповідачем. І зараз у нас в підкомітеті і з співпрацею з

Міністерством освіти знаходиться проект Закону про професійну освіту, і більшість цих визначень будуть основоположними у даному проекті.

Тому я хочу наголосити на важливість прийняття цього законопроекту за основу в першому читанні, що було рекомендовано підкомітетом, із врахуванням певних рекомендацій відповідно нашого комітету. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна.

Міністерство освіти і науки, чи можна почути вашу позицію? Петро Миколайович? Єгор Андрійович?

КОРЖЕВСЬКИЙ П.М. Чути мене? Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Добрий день! Чути.

КОРЖЕВСЬКИЙ П.М. Міністерство освіти в цілому підтримує, але просимо врахувати наші зауваження, зокрема ті, які висловлювали Юлія Миколаївна і Ольга Володимирівна. Ми би хотіли, щоб підходи до затвердження професійних стандартів були визначені чітко і відповідальним за це був центральний орган виконавчої влади з урахуванням думки роботодавців. Також ми хочемо, аби було уточнено визначення щодо наявності у людини часткової професійної кваліфікації. Також ми хотіли би, щоб чітко формулювалися поняття "тарифні сітки", "тарифні ставки", "схеми посадових окладів". Тому просимо врахувати наше зауваження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Петро Миколайович.

Шановні колеги, чи є у когось зауваження чи пропозиції до проекту рішення? Давайте дамо головному комітету можливість винести його в зал і доопрацювати до другого читання. Єдине що, у мене по цьому рішенню з'явилася думка. Чи, може, нам створити робочу групу спільно з комітетом Третякової, з Комітетом соціальної політики, для того щоб ми не втратили фокус на цьому законі? Бо якщо він буде прийнятий за основу, а ще може бути зі скороченим терміном підготовки, щоб ми просто не втратили ту можливість доопрацювати його до другого читання з урахуванням зауважень і наших, і підкомітетів, і фахівців, і МОНу. Як ви думаєте, колеги?

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, непростий законопроект, але...

Давайте тоді, якщо можна, окрім того, що ми рекомендуватимемо прийняти за основу з дорученням головному комітету підготувати його до другого читання, давайте додамо пункт, що пропонуємо, рекомендуємо, пропонуємо нам самим створити робочу групу спільно з Комітетом соціальної політики для того, щоб ми могли спільно доопрацювати проект. Немає заперечень?

Колеги, тоді давайте проголосуємо. Хто – за? Дякую.

Пані Олена – за.

Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олександрє.

ЛУКАШЕВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Романівна доєдналася до нас? Ні.

Одноголосно. Дякую. Рішення прийнято за п'ятим пунктом.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт 6: проект Закону про харчування у закладах загальної середньої освіти (реєстраційний номер 2664). Доповідачем є Іван Романович Калаур, якого з нами немає. Співдоповідачами - Сергій Валерійович Колебошин і Олена Георгіївна Лис.

Колеги, кому з вас? Пане Сергію, тоді прошу.

КОЛЕБОШИН С.В. Колеги, взагалі-то кажучи, актуальність і необхідність того, що, скажімо так, харчування дітей має бути законодавчо якимось чином владнано це зрозуміло, бо це здоров'я дітей, і далі здоров'я нації, і так далі за ланцюжком. Питання того, в який спосіб це робити, це теж дискусивне, оскільки, чи це має бути окремий законопроект, який стосується тільки харчування, тільки дітей, тільки в школах; чи це мають бути просто внесені зміни до деяких законодавчих актів і впорядковано таким чином, або підзаконних актів, це теж дискусивне. Але ми все ж таки зараз обговорюємо виключно законопроект, який запропонований нашими колегами Калаур, Ватрас, Стефанчук, Кісель, Медяник і Мережко, і стосується харчування дітей у закладах загальної середньої освіти.

Я хотів би зауважити, що ми отримали висновки усіх стейкхолдерів цього

процесу. Міністерство освіти і науки рекомендує уніфікувати застосування термінології, визначити форму власності закладів загальної середньої освіти, визначити перелік категорій осіб, які мають право на забезпечення безоплатним харчуванням, визначити термін "пільгове харчування". Усього 21 пункт зауважень, які є дуже суттєвими, на мій погляд.

Міністерство охорони здоров'я має зауваження з приводу забезпечення санітарного і епідеміологічного благополуччя учнів, не треба наголошувати на важливості в ці часи.

Бюджетний комітет звертає увагу на відсутність фінансово-економічного обґрунтування.

ГНЕУ висловлює... Олександр Анатолійович теж вважає, що є нюанси в цьому законопроекті, так само, як і Головне науково-експертне управління шалену низку зауважень висловило. І це питання було розглянуто у нас на підкомітеті з питань загальної середньої освіти, освіти на тимчасово окупованих територіях та інклюзивної освіти. І підкомітет під час дискусії запропонував рекомендувати комітету ухвалити рішення щодо направлення законопроекту суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Я особисто теж цілком підтримаю це рішення підкомітету, там є з чим працювати. Може, дійсно, із залученням фахівців, з створенням робочих груп, і вона має бути така мультидисциплінарна: МОН, МОЗ, Мінсоц, представники місцевого самоврядування. Там є, з чим працювати.

Я пропоную підтримати рішення підкомітету. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Сергію.

Колеги, чи є необхідність обговорювати, чи є пропозиції, зауваження до проекту рішення? Ми детально обговорили це на підкомітеті. Пані Юлія, прошу.

ГРИШИНА Ю.М. У мене є пропозиція, колеги, я теж хочу погодитися з головою, що минулого разу звернули особливу увагу на цей законопроект і обговорили всі нюанси. Тому пропоную перейти до голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тоді прошу підтримати рішення підкомітету. Хто – за?

Пані Олена, бачу. Пан Олександр.

ЛУКАШЕВ О.А. Так, за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Романівна. Ще немає.

Дякую, колеги. Одноголосно. Пан Ростислав... Дякую.

Переходимо до наступного питання. Питання сьоме: проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (реєстраційний номер 3106). І тут я мушу зауважити, що автор законопроекту Ганна Лічман попросила сьогодні електронними засобами зв'язку, щоб ми відклали розгляд цього питання на наступне засідання комітету через те, що вона, на жаль, не може бути присутньою, а хоче.

Тому, якщо ви не заперечуєте, давайте підтримаємо і перенесемо це рішення. Я не думаю, що варто голосувати. Але ми і так підтримали. Дякую, колеги. Тоді перенесемо його на наступне засідання.

Наступний пункт порядку денного, восьмий: проект Закону про вільну економічну зону та спеціальний режим інвестиційної діяльності у Херсонській області (реєстраційний номер 3183). Доповідач - Ігор Колихаєв, автор законопроекту. Є представник, я так розумію?

Леонід Юрійович Івашко, прошу, тоді вам слово. Сідайте, де зручно, включайте мікрофон. Якщо можна, не дуже довго. Я вас просив би дуже, коротко нас познайомте, будь ласка.

ІВАШКО Л.Ю. Дякую за можливість. Дякую за надану можливість представити законопроект.

Буквально кілька слів взагалі про ситуацію в цій сфері, яка склалася останніми роками. На сьогоднішній день в світі вже третій рік поспіль спостерігається тотальний вплив капіталу інвестиційного практично з усіх ринків. Це стосується і європейських країн, це стосується і країн, що розвиваються. Зокрема, у 2018 році світовий обсяг прямих іноземних інвестицій скоротився на 1,3 трильйона доларів. З країн ЄС відтік інвестиційного капіталу складає близько 200 мільярдів доларів. Тому експерти ООН в своїх експертних висновках і рекомендаціях вважають, що боротьба на світовому ринку інвестиційного капіталу буде дуже жорсткою. На сьогоднішній

день вже багато країн, що розвиваються, відчувають тиск розвинених країн в плані скорочення сприятливих умов для інвесторів, звуження прав інвесторів, таким чином, щоб стимулювати відтік інвестиційного капіталу з країн, що розвиваються, в розвинуті країни. Це все пов'язано з політикою уряду і влади Сполучених Штатів Америки, яка запровадила так звану репатріацію капіталу в США.

Тому експерти ООН вважають і рекомендують всім країнам, особливо країнам, які розвиваються, створювати сприятливі умови для інвесторів і для міжнародного інвестиційного капіталу, зокрема створювати вільні економічні зони, які є чи не найдієвішим інструментом для залучення коштів міжнародних інвесторів.

Я на засіданні Комітету з євроінтеграції інформував, буквально одне речення. От там дорікали, що така позиція, ну, в принципі позиція залучення інвестицій, створення сприятливих економічних умов для інвесторів іноземних суперечить Угоді про асоціацію з ЄС. Ну, по-перше, Угода про асоціацію з ЄС забороняє створювати сприятливі умови для конкретних товаровиробників або для конкретних груп товарів, а створення вільних економічних зон абсолютно не суперечить. І навіть в країнах ЄС дуже поширена практика створення вільних економічних зон. Такі вільні економічні зони є навіть в країнах, які нещодавно долучилися до Європейського співтовариства, це, зокрема, в Болгарії, в Польщі, в Прибалтійських країнах. Ну, але в інтерпретації іншій, то начебто суперечить. Хоча, я повторюся, це не просто як би пропозиція конкретно по цьому прикладу, взагалі на державному рівні потрібно розуміти, що це якраз є елемент цієї конкурентної боротьби за міжнародний інвестиційний капітал.

Тепер щодо суті законопроекту. Безпосередньо за профілем комітету у нас є кілька норм цікавих, які стосуються саме якраз освітнього напрямку. Законопроектом передбачається створення в межах вільної економічної зони, яка буде діяти в межах адміністративних границь Херсонської області, передбачається створення регіонального інвестиційного агентства, одним із основних завдань якого є сприяння в розміщенні замовлень на підготовку, перепідготовку у вищих та професійно-технічних навчальних закладах Херсонської області працівників та робітників в залежності від потреб суб'єктів ВЕЗ. Тобто ми вже в законопроекті прописуємо одну із базових, чи основних, функцій цього агентства, якраз розміщення регіональних замовлень, і тим самим стимулювати якраз оплату суб'єктами ВЕЗ навчання, підготовку кадрів для власних потреб.

Я буквально ще, якщо коротко, я вже проект, розумію так, проект рішення є комітету. Навряд чи зможу якось переконати кардинально, але просто наведу один приклад. Там наводиться висновок Міністерства фінансів, у проекті висновок комітету, і Мінфін вважає, що ухвалення законопроекту суттєво вплине на показники бюджету. От я просто на прикладі елементарної логіки хотів би показати вам, наскільки такі висновки не відповідають дійсності. Тому що, дивіться, йде в законопроекті мова про залучення нових інвестицій, про створення нових підприємств, про кошти, яких немає в Україні, які мали би надійти. А Мінфін вже каже, що це вплине на показники бюджету. Тобто - як вплине? Збільшаться надходження, чи як? Ну, вони ж не можуть зменшитись, тому що цих коштів ще немає. Тобто Мінфін, напевно, мав на увазі, що будуть певні пільги. Ну так, будуть пільги, але ж не по всіх податках. Звісно, що інвесторів міжнародних потрібно якось стимулювати залучати інвестиції.

Тому оце я вам один приклад такий по висновку Мінфіну навів, що він принаймні некоректний.

_____. Якщо можна, Леонід Юрійович, за регламентом час. Добре.

ІВАШКО Л.Ю. Тоді все.

_____. Дякую, Леонід Юрійович.

Щодо висновку Мінфіну, я думаю, що йдеться про те, що логіка наступна: буде вплив на показники бюджету, але немає обрахунків. Ну, Мінфін хотів би знати, які обрахунки. Вони ж не стверджують, що будуть там менші, більші, а просто скільки. Я думаю, що логіка така. О'кей.

У нас співдоповідачі: Юлія Миколаївна Гришина, голова підкомітету з питань вищої освіти, і Ольга Володимирівна Коваль, голова підкомітету з питань професійної освіти.

Я слово надаю Ользі Володимирівні Коваль. Будь ласка.

КОВАЛЬ О.В. Стосовно даного законопроекту. Я хочу запропонувати колегам, якщо ви не заперечуєте, розглянути обидва законопроекти - це 3183, 3184 - як одним пунктом. Тому що ці два законопроекти є взаємопов'язаними. І доповісти відразу по двох даних законопроектах.

_____. Всі згодні, так я розумію? О'кей.

КОВАЛЬ О.В. Два законопроекти. Попередньо дані законопроекти були розглянуті на спільному засіданні підкомітету з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти та підкомітету з питань вищої освіти.

Я коротко ознайомлю вас із висновками, які надійшли від установ і організацій, з суттю даного законопроекту і основними його положеннями ознайомив нас представник автора.

Надійшли висновки від таких установ. Комітет Верховної Ради з питань європейської інтеграції... інтеграції України з Європейським Союзом зазначає, що даний законопроект не відповідає Угоді про асоціацію та зобов'язанням України у рамках СОТ. Про це вже говорив також представник. Зокрема, зазначено, що реалізація норм законопроекту у разі його прийняття буде мати наслідки недотримання Україною своїх зобов'язань за Угодою про асоціацію в частині надання державної допомоги та, як наслідок, мати негативний вплив на торговельні відносини України із Європейським Союзом.

Також отримано висновок Міністерства розвитку економіки, торгівлі, сільського господарства України. Міністерство даний законопроект не підтримує. У своєму експертному висновку зазначає, що статтею 5 Закону України "Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон" визначено, що спеціальні (вільні) економічні зони створюються Верховною Радою України за ініціативою Президента України, Кабінету Міністрів України, або місцевих рад... народних депутатів України та місцевої державної адміністрації. Народні депутати України не можуть бути ініціаторами створення таких зон. Також висловлюється ще ряд зауважень даним міністерством.

Міністерство фінансів України не підтримує також даний законопроект. У висновку міністерства серед зауважень йдеться про те, що прийняття та реалізація законопроекту матиме значний негативний вплив на показники державного та місцевих бюджетів. Про це також зазначалося.

Також зазначається, що в законопроекті відсутні пропозиції щодо можливості фінансового забезпечення нормативного акту у відповідному бюджетному періоді у разі його прийняття, і фінансово-економічне обґрунтування та розрахунки також відсутні. Також наголошується, що Законом України "Про загальні засади створення і функціонування спеціальних вільних економічних зон" чітко визначені ініціатори створення таких зон, тобто те, що вже проговорювалось попередньо.

Національна академія правових наук рекомендує доопрацювати даний законопроект і висловлює також низку зауважень. Зачитувати, з вашого дозволу, не буду, оскільки ми всі з ними ознайомилися.

Інститут законодавства Верховної Ради України в своєму висновку, загалом підтримуючи заходи із стимулювання інвестиційної діяльності у Херсонській області, висловив зауваження та пропозиції. Зокрема, зауважено, що у матеріалах до законопроекту не міститься аналізу економічних та політичних наслідків його прийняття, оскільки спеціальні митні та податкові режими відповідно до закону поширюються на всю територію області і це тягне за собою створення особливої прикордонної та митної зони і несе ризики економічного відокремлення частини України за територією, співставною з територією таких країн, як Молдова, Албанія, Словенія, Вірменія та інші.

Також свій висновок надало Міністерство освіти і науки, що зазначає, що загалом підтримує ініціативу стосовно створення забезпечення сприятливих умов для залучення вітчизняних, іноземних інвесторів в інноваційну діяльність, а також зниження податкового навантаження на суб'єктів інноваційної діяльності.

Водночас Міністерство освіти і науки звертає увагу на те, що запропоновані законом зміни не узгоджуються зі статтею 4 Податкового кодексу України, а саме: є принципові нерівності усіх платників перед законом. Також зазначається, що не допускаються будь-які прояви податкової дискримінації та принципу єдиного підходу до встановлення податків та зборів.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради у висновку до цього законопроекту... висновок до цього законопроекту не оприлюднив до цього часу.

Тобто при розгляді даного законопроекту на спільному засіданні двох підкомітетів було у нас ґрунтовне обговорення даних законопроектів. Відповідно, враховуючи всі зауваження та пропозиції, які надійшли від органів та установ, підкомітети рекомендують даний законопроект відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна.

КОВАЛЬ О.В. Обидва законопроекти відхилити, оскільки вони взаємопов'язані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

У нас є представник Міністерства фінансів Бондаренко Андрій Володимирович. Якщо в Міністерства фінансів є своя позиція, є що додати, то прошу, тоді вам слово. Доброго дня!

БОНДАРЕНКО А.В. Справа в тому, що експертний висновок до цього законопроекту готувався фахівцями не мого підрозділу, тому я, на жаль, тут додати нічого не зможу. А ці фахівці не долучилися до нашої сьогоднішньої... На жаль.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую. Чітко і ясно, позиція Мінфіну зрозуміла. Дякую вам дуже.

Шановні колеги, чи є необхідність обговорення? Ми детально проговорили це на засіданнях підкомітетів. В принципі, у нас весь комітет збирається на підкомітетах, тому позиція спільна і очевидна. Да, Іван Григорович, прошу.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я виступлю з особливою думкою. Древньоримське право опиралося на головну формулу, вона увійшла в історію в книзі Макіавеллі: "Пусть рухнет мир, но будет соблюден закон". Отой приклад, який він приводив в своїй книзі, це прийняли закон земельний – і виконали його, і розвалилась імперія. "Пусть рухнет мир, но будет соблюден закон". Оце приблизно я проводжу аналогію з тим, який ми зараз висновок робимо. Висновок абсолютно правильний, ми вторгаємося в дуже багато речей цим законопроектом. Він не має на життя у зв'язку з цим. Але якщо трішки отак подивитись на горизонт, висновок Всесвітнього фонду охорони природи, два тижні тому опублікований: Україна в числі критичних країн у зв'язку зі зміною клімату, Україні загрожує опустелювання. Ми за минулий рік отримали опадів, які поповнюють наш водний баланс, від 50 до 70 відсотків від того, що повинно бути в балансі. У нас Дністра вже немає, у нас Десну вже можна вброд перейти, а вона судноплавною 20 років тому. В Дніпрі води вдвічі менше. У нас біда. Південь взагалі через 5 років може бути пустелею. Південь, там, де перші інвестиції прийшли в Україну, тоді, коли в нас "что не запрещено, то разрешено", ви пам'ятаєте перші роки незалежності. Перші інвестиції прийшли чому на південь? Коли люди подивилися: сухих речовин в томатах, тих же томатах, накопичується в півтора рази більше, ніж в Іспанії, в традиційних країнах, які займаються таким овочівництвом, вони побачили, що це клондайк. Ви пам'ятаєте, "Чумак" і так далі, і тому подібне.

Це якраз спрацювали оці всі правила, коли "не заперещено – значит, разрешено". Зараз ми обложили себе так, що благодатний край, що являється півднем України – те, що ми називаємо Таврією, - може бути в тому страшному становищі, за яке я сказав. Вже в цьому році Одеса втратила 90 відсотків врожаю, Одеська область. Вона не настільки критична, ніж Херсонська, не настільки. 90 відсотків у минулому році, понад 5 мільйонів тонн хліба, причому якість на півдні хліба ж краща, плюс інфраструктура, поруч порт, все ж прекрасно. 90 відсотків немає. Нічим ми, ніякими державними затратами, ніякими державними субсидіями, інвестиціями ми не покриємо те, що там сталося. Приблизно така ж історія: Миколаїв, Херсон, південь Запорізької області, аж до Кіровоградської, - в нас така біда. І ми колись говорили за це на комітеті. Якщо ми зараз не знайдемо механізм підтримки півдня, де унікальні можливості для виноробства, виноградарства, унікальні для овочівництва, якщо не знайдемо зараз механізми, ми потім нічого не зробимо. Ця частина України не перекриє ті біди, які там можуть бути.

Територія пріоритетного розвитку, тут називається "вільні економічні зони", є ще території пріоритетного розвитку. У нас декілька років цей механізм працював. В чому була біда і чому вони скасувалися, ці норми і закони? Спочатку потрошку вихолостили, а потім скасували. Тому що, ну, як завжди ж, благими мислями, як кажуть, благими намірами дорога вислана... Це робилося в Донецькій області, а потім, коли все це зробили отак, воно потім пішло вторгтися на митну територію всієї України, і люди просто почали заробляти надприбутки. Це нечесна була гра, просто нечесна. Ну, для цього є інші механізми, для того, щоб це стримувати. Ну, але ті механізми просто "кришували" це все, будемо відверто говорити, та й на цьому кінчилося.

Все рівно треба шукати механізми. Один із механізмів, який я готовий запропонувати, є політика сусідства Європейського Союзу. Європейський Союз надзвичайно зацікавлений в екологізації своїх сусідів. Чому так підтримується "зелена енергетика"? Та це екологія перш за все. Уже яка у вас ціна на електроенергію, то вже десяте питання. Закривайте атомні швидше, давайте "зелену"! Це підтримується повним ходом. Підтримується повним ходом захист навколишнього середовища, посадка лісів. На Херсонщині... ми врятували Херсонщину, в попередні роки скільки лісів було, друзі! Ліси, хвойні насадження. Пойми Дніпра, зберігалися річки.

Тому подивитися ширше на цю проблему, ширше, і можна залучити грантові кошти Європейського Союзу. Це кошти, які не повернуться, які не треба повертати, ви розумієте, це кошти на підтримку політики сусідства. Там десятки програм, десятки, яких ми просто не знаємо. А їх треба вивчати. Ми трішки лінійно дивимося на речі.

Да, цей законопроект відхиляється у зв'язку з тим, що, ну, він обложений флажками з усіх сторін. Але якщо ви не подумаєте, і ми разом з вами, не подумаємо за південь України, у нас потихеньку це все добирається вже до центральних областей, до півночі. У нас Світязя вже немає, Полісся. Полісся, там, де повинні бути болота - це ж екологія. Повинні бути луки – це екологія. Його вже цього нема всього.

Зараз ринок землі доб'є Україну, ви зрозумійте. Бо це ж колосальні державні програми повинні бути, з приватно-державним партнерством, безумовно. Але ж на оцих клочках, що ми зараз поділимо, там будуть люди бізнесом займатись. Їм "до лампочки" ця екологія. Їм треба отбити і заробити. І це природня історія бізнесу. Це не тому, що я критикую. У бізнесу інші цілі, ніж у держави. Поєднати їх – оце наше завдання.

Тому за південь – я просто знімаю капелюха перед людьми, які просто переживають за це, переживають, що щось треба робити. Тому, відхиляючи, моя особлива полягає в наступному. Друзі, є унікальна можливість, і монобільшість, і все інше, над цим треба думати однозначно. П'ять областей України через 5 років – це пустеля. Дзвіночок в цьому році прозвучав. 5 попередніх років нас розбалували трошки, ми до 70 мільйонів дійшли, "добили" по зерну, а цей рік уже показав: ой, не все так просто. Що таке 90 відсотків по Одеській області, найбільша по території, найбільша по посівам, найбільша по врожаю, по валовим зборам зерна, і по якості найкраща. І інфраструктура, поруч порт, ну, все в руках. Зараз це все в руках... фермери вішаються. Ну, ви ж це знаєте не гірше мене.

Тільки серйозний державний підхід, державна програма. Державна програма, де політика добросусідства, залучити кошти інвесторів. І тоді ми зовсім по-іншому будемо дивитися на Угоду про асоціацію. І вони по-іншому подивляться. Не лінійно дивитися, не в лоб. Це як окрема думка. Над цим треба негайно не просто думати, а, як кажуть в народі, "трясти треба".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу. Сергій Валерійович, прошу.

КОЛЕБОШИН С.В. Я не те що підтримую, я гаряче підтримую те, що казав Іван Григорович. Як людина з півдня я підтверджую, дійсно, всю інформацію, яка тільки що лунала. У мене завтра о другій годині якраз зустріч з фермерами мого округу, від якого я обирався. Ми готуємось до зустрічі цієї. Від 50-ти, дійсно, до 90 відсотків втрати по цьому року в залежності від цієї культури, яку вони вирощують. Це, ну, друзі, просто, щоб ви розуміли, це реальна катастрофа. Щось там виросте тільки на півночі області. Центр області і Бесарабія – це просто ми втратили урожай в цьому році, це економічно. Дністер, про який ми казали, і воду якого п'є вся Одеська область, скажімо так, от я тільки на цьому тижні був, дивився, глибина, скажімо так, берега – більше, ніж висота цієї кімнати, рівень води впав у порівнянні з минулими роками. І тут проблема, бо насправді це ж відбувається не тільки від посухи, а від того, що, наприклад, в Карпатах, де Дністер починається, вирубка лісів йде, і немає чим житися потім Дністру. Це реальна катастрофа.

Я повністю готовий приєднатися. Я думаю, що треба буде нам колегам-мажоритарникам, які обиралися від тих областей, незалежно від того, від якої політичної сили ви обиралися, якимось чином скооперуватися, дійсно, взяти і думку експертів, і людей, які фахово в цьому розбираються, як Іван Григорович. Це катастрофа просто! Це, дійсно, не стосується цього законопроекту. Не можемо - значить, не можемо. Але це просто... Це біда. В цьому році якось там пройдемо, коронавірус пройшли - і це пройдемо. Це біда стратегічна, а не тактична.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Валерійович.

Колеги, чи є ще в когось доповнення чи зауваження? Олександр Анатолійович час від часу свої зауваження дає, і це дуже тішить, тішить комітет.

Шановні колеги, я цілком поділяю позицію і вашу, Іване Григоровичу, державницьку, і вашу, Сергію Валерійовичу, і цілком усвідомлюємо ми всі ті ризики насправді, перед якими ми стоїмо з екологічної точки зору. Але в даному випадку, знаєте, як казали класики: закон суровий, але це закон. І якщо ми цим проектом закону насправді порушуємо норми законотворчості і ми не є суб'єктами, які це подають, то рішення підкомітету, я думаю, що ми зараз всі схвалимо, але я би рекомендував би розробникам закону, якщо можна, якщо буде така ваша ласка, зверніться, будь ласка, до Комітету з питань економічного розвитку, до пана Наталухи, я думаю, що він підкаже, яким чином краще буде стимулювати

інвестиційну діяльність в тій чи іншій області.

Колеги, якщо немає більше зауважень і заперечень, і доповнень, є пропозиція одночасно проголосувати рішення підкомітету і по 8-му, і по 9 пунктам.

Хто – за, прошу голосувати, шановні колеги.

Пані Олена – за.

Наталія Романівна.

ППА Н.Р. Я ще не чула порядок денний, мене тільки підключили, я не чула, яке питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 8-й і 9 пункти порядку денного – це питання: проекти законів про вільну економічну зону та спеціальний режим інвестиційної діяльності в Херсонській області, і відповідно проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу щодо врегулювання окремих питань діяльності на території вільної економічної зони у Херсонській області.

ППА Н.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви – за.

Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення підкомітетів було – відхилити через, те, що вони порушують норми закону.

Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. І Олександр Анатолійович. Олександр Анатолійович з нами? Ірина, включіть його, будь ласка, назад, нашого колегу. Добре, тоді в будь-якому разі... А, да, пані Олена, я бачив руку, вона - за.

Шановні колеги, одногосно. Дякую. Рішення по пунктам 8 і 9 прийнято.

Колеги, переходимо до пункту 10 порядку денного: проект Закону про інтерпеляцію (реєстраційний номер 3499). Доповідачем є я, і я коротко розкажу, про що цей закон.

Метою цього закону є правове..., вона визначена в першій статті саме цього проекту і полягає у забезпеченні здійснення Верховною Радою України контролю за діяльністю Кабінету Міністрів України шляхом встановлення права у народних депутатів України ініціювати проведення обов'язкових слухань з питань діяльності окремого члена Кабінету Міністрів та вирішення питання про задовільність його роботи.

Головним завданням законопроекту визначено забезпечення конституційного права Верховної Ради України здійснювати контроль за реалізацією внутрішньої і зовнішньої політики Кабінету Міністрів України. Другим завданням є встановлення норм, які забезпечують створення чітких організаційно-правових рамок взаємодії органів законодавчої та виконавчої влади в Україні.

Визначено, що цей законопроект вплине на – перше - виявлення та запобігання зловживанням неконституційним і незаконним діям з боку уряду, оскільки в основі інтерпеляції закладена функція захисту прав і свобод громадян. Друге – це забезпечення ефективного рівня підзвітності уряду перед виборцями і створення додаткових гарантій того, що політика, оголошена урядом і затверджена парламентом, реалізується на практиці. Адже інтерпеляція надає можливості для проведення моніторингу виконання завдань, встановлених законодавством і власною програмою уряду. І четверте – це підвищення прозорості діяльності Кабінету Міністрів України та суспільної довіри до нього.

Законопроектом визначено термін "інтерпеляція" – це ініціативне проведення обов'язкового розгляду Верховною Радою України питання про діяльність окремого члена Кабінету Міністрів України з вимогою дати пояснення стосовно питань, які належать до кола його повноважень, та вирішення питання про задовільність його роботи. Визначені окремі члени Кабінету Міністрів до яких може застосовуватись інтерпеляція. Це, власне, всі члени Кабінету Міністрів, окрім Прем'єр-міністра.

Підставами інтерпеляції передбачається визначити рішення, дії чи бездіяльність окремих членів Кабінету Міністрів у відповідних сферах діяльності, внаслідок чого можуть бути: порушені права та інтереси України, інших держав або суб'єктів; створено перешкоди для реалізації суб'єктами правовідносин законних інтересів чи свобод; неправомірно покладено на суб'єктів правовідносин будь-які обов'язки; не виконано або виконано в неповному обсязі міжнародні договори, які укладені від імені України чи від імені міністерств, або укладені такі договори з

порушенням національних інтересів України.

Законом пропонується, що на сесії Верховної Ради України мають право звернутися до Голови Верховної Ради з депутатською вимогою про інтерпеляцію щонайменше 45 народних депутатів або комітет Верховної Ради України, до предмету відання якого належить сфера діяльності цього окремого члена Кабінету Міністрів України, і визначена процедура розгляду інтерпеляції. За результатами її здійснення передбачено право Верховної Ради України визнати роботу окремого члена Кабінету Міністрів України незадовільною, що спричиняє його звільнення.

Автори зазначили, що реалізація цього законопроекту не потребує додаткових витрат з державного бюджету, а також, що в проекті закону відсутні правила та процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

Висновки в Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради на сьогоднішній день відсутні. Але ми отримали висновки від Інституту законодавства і, якщо я не помиляюся, від Національної Академії правових наук. В обох висновках... А, держави і права, да.

В обох висновках обидва суб'єкти в цілому підтримують сам проект закону, єдине що, з деякими технічними уточненнями, власне, про які ми говорили під час дискусії з колегами до цього. Це якраз стосується кількості народних депутатів, які можуть ініціювати інтерпеляцію, і строків, строків, або запобіжників, які б не дозволили, скажімо так, забезпечити ситуацію, при якій той чи інший член уряду буде постійно знаходитися під інтерпеляцією, скажімо, під дією у Верховній Раді з різних питань. Тобто це питання такого певного імунітету, який обговорюється зараз між колегами.

Я зазначу, що цей законопроект підписали близько 70 народних депутатів з абсолютно різних фракцій. І дуже цікавий момент, що його підписали, в принципі, всі голови комітетів. Потужний законопроект.

Ми не є головним комітетом, але я би хотів, щоб ми з вами його обговорили. І моя особиста думка: я вважаю, що це елемент парламентського контролю, причому дієвий елемент парламентського контролю. І якщо... ми ж знаємо, що ми розглядаємо програму уряду, затверджуємо її, і уряд має на один рік імунітет. І отут є питання, навіть виконання деяких норм закону, які ми приймаємо, які не завжди... або не завжди, скажімо, чітко і ефективно виконуються самим урядом.

Тому, коли ми приймаємо програму уряду, то ми даємо імунітет всьому уряду.

Але тут якраз є момент провадження дієвого механізму парламентського контролю, коли за об'єктивною і зваженою вимогою якоїсь певної кількості народних депутатів або профільного комітету можна, скажімо так, поговорити публічно про деякі проблеми в тій чи іншій сфері з тією... з тим членом Кабінету Міністрів, який за цю сферу відповідає. Колеги, які у вас думки з цього приводу?

КОЛЮХ В.В. Як ви слушно зауважили, що, дійсно, інтерпеляція є на сьогодні дієвим засобом парламентського контролю в багатьох зарубіжних парламентських монархіях і парламентських республіках. Я не розумію, чому в умовах парламентсько-президентської республіки ми цим засобом до цього часу не користуємося і він законодавчо не врегульований до цього часу, адже все ж таки уряд повинен розуміти, що ми співпрацюємо з ним в умовах парламентсько-президентської республіки. І тому дієвість цього засобу буде досить ефективна з точки зору забезпечення парламентського контролю щодо того чи іншого міністра окремого.

Стосовно зауважень, які ви тут зазначили, кількості народних депутатів, які можуть ініціювати процедуру інтерполяції, то я думаю, що автори мали на увазі все ж таки кількість 45 осіб, які відповідають і конституційному поданню, і десята, яка там, частина від 450 складу, конституційного складу Верховної Ради, тому тут нормальна норма, я вважаю, що вона має так і залишитися. А стосовно того, які строки, під які мають підпадати окремі міністри, під інтерпеляцію, то, дійсно, тут є певне застереження, я з вами хочу погодитися, щоб це не призвело до спекуляції і ми не тримали на гачку кожного окремого міністра в процесі процедури інтерпеляції. Тому тут треба чітко виписати строки, які б унеможливили постійне здійснення цього засобу парламентського контролю окремому міністру.

А в цілому це дійсно дієвий засіб парламентського контролю, і добре, що наша колега - представник Верховної Ради у Конституційному Суді Ольга Совгіря зрозуміла як фахівець конституційного права, що в українському законодавстві це є прогалина в праві, і вона вирішила внести такий... з групою співавторів, до яких також належу і я, і багато хто, я думаю, членів нашого комітету підписав, що це дійсно те, чого не вистачало в взаємовідносинах уряду і Верховної Ради України. Тому пропоную його прийняти за основу і дати свої рекомендації і свої висновки профільному комітету, який має доопрацьовувати до другого читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Валерію.

Колеги, чи є в когось ще думки? Наталія Романівна, якщо не заперечуєте, прошу. Да, пані Наталіє, ми слухаємо.

ППА Н.Р. Колеги, я ще не встигла привітатися. Я тільки з суду. *(Не чути)*

...Ярослав Железняк перший автор, як ви знаєте. Я дуже тішуся, що в нас в комітеті є співавтори, і я повністю з тим погоджуюся, що до другого читання, можливо, терміни треба переглянути, але точно нам цей засіб, дієвий контроль, треба, бо і... Одним словом, я вважаю, що це правильно, і будемо підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталія Романівна.

Іване Григоровичу.

КИРИЛЕНКО І.Г. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу. Можна, я зараз вимкну...

І ви абсолютно праві, Іване Григоровичу, ви абсолютно праві. І нам це треба теж питання окремим, я не знаю, нам його просто треба врегулювати, і з питаннями наглядових рад, і з тими так званими "тихими гаванями". І, до речі, з питанням оплати праці. Як би ми того хотіли чи не хотіли і як би це би не сприймалося суспільством, але все одно заробітна плата має бути достатня і залежати від рівня відповідальності тієї чи іншої особи. Тому що, на жаль, у нас така склалася ситуація, от в міністерствах, ми бачимо по нашому міністерству, коли директори директоратів отримують більше, ніж заступники міністра і ніж міністр. І виникає логічне питання про рівень відповідальності і про, як ви правильно сказали і як зауважив Президент на останній своїй великій прес-конференції, і ти не знаєш, на який строк, і приходиш туди на таку відповідальність. І, звісно, виникає питання, а що складеться з долею після цього. Це також важливий момент. Тому, звісно, на це треба окремо звертати увагу, і я думаю, було б добре, і я впевнений, що наші колеги з інших комітетів долучаться до розробки законопроекту, який врегулює ці питання. Оці питання, справді, потребують реагування і врегулювання.

Шановні колеги, але, разом з тим, ми усвідомлюємо, про що в даному випадку цей закон, і при всій повазі до міністрів, до їх відповідальної і важкої праці, іноді бували випадки в нашій історії, коли профільний комітет не бачив свого міністра протягом всієї, напевно, своєї каденції або каденції міністра. І не було співпраці, і не

було виконання ані рішень комітету, ані навіть рішень Верховної Ради, ані навіть законів, які ми приймаємо, які підписуються і які вступають в свою законну силу, часто не виконується.

І, на жаль, іноді завдяки цьому час від часу відбуваються ситуації, коли ми проводимо гарні закони і гарні законодавчі норми, які реформують галузь або підтримують галузь, або підтримують, наприклад, вчителів заробітними платами, або науковців заробітними платами, а уряд їх не виконує з різних причин, іноді з об'єктивних, іноді не дуже, але в даному випадку більше з об'єктивних. Але, менше з тим, закони не виконуються урядом, і це бувало і з міністрами освіти, до речі, яких ми пам'ятаємо.

Колеги, це буває і на це треба реагувати. Але коли уряд має повністю, в повному складі імунітет, то ми можемо викликати на "годину Уряду", ми можемо публічно задати питання. Ми отримаємо публічну відповідь таку, яку нам надасть міністр, в залежності від його ставлення до своїх обов'язків, але ми не маємо жодних важелів впливу. Тут оці важелі впливу, ви абсолютно праві, вони не повинні перетворитися на публічну порку міністра просто заради якоїсь конкретної і не дуже благородної мети. Саме для цього треба доопрацювати цей проект закону, для того, щоб, скажімо, питання були вичерпані, які ставляться міністру; і для того, щоб в нього було достатньо часу підготуватися; для того, щоб він мав об'єктивне право і реалізувати своє право на захист, так би мовити, по цих питаннях. Але все ж таки, щоб ми могли задати питання, бо іноді накопичується за якийсь, от у нас, я не буду приводити, конкретно називати прізвища, але у нас є один міністр, до якого вже за останні два місяці поки, він працює на посаді, виник достатній вже набір запитань, і вони дуже чутливі, тому що вони стосуються всієї країни, вони стосуються кожної людини в цій країні, а на ці питання ми не отримуємо відповіді. І ми не знаємо, в який бік буде рухатися ситуація, відповідно економіки і життя людей, і для нас ці питання важливі.

От ці запобіжники потрібно обов'язково передбачити до другого читання в цьому законі. Закон має право на життя за своєю ідеєю, очевидно, але його треба доопрацювати для того, щоб це був справді дієвий механізм, щоб він працював і щоб і ми були задоволені співпрацею з міністерством, і міністерства ставилися до Верховної Ради таким чином, яким мають ставитися. Але, разом з тим, щоб це не перетворилося на якийсь репресивний механізм.

І саме тому є пропозиція. Перше в рішенні комітету: рекомендувати Верховній Раді прийняти в першому читанні цей проект закону 3499 за основу, направити другим пунктом рішення в головний Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Але третім пунктом визначити за доцільне створення при Комітеті з питань освіти, науки та інновацій робочої групи вже з підготовки правок і пропозицій до другого читання, щоб ми вже могли подивитися, поговорити, до речі, з нашим міністерством профільним, бо нам обом мати справу з цим законом, і вже запропонувати зміни до цього закону до другого читання. Бо якщо він буде прийнятий знову-таки зі скороченим терміном підготовки, ми можемо просто не встигнути. І було б дуже добре, якби ми це зробили не окремими депутатами, а комітетом прийняли відповідні пропозиції і направили їх до головного комітету для врахування при підготовці до другого читання, якщо цей законопроект пройде перше читання.

Немає заперечень, колеги, чи є доповнення?

ГРИШИНА Ю.М. Скажіть, будь ласка, Сергію Віталійовичу, а ми можемо, наприклад, щоб зекономити час, прямо одразу і затвердити зараз, наприклад, склад цієї робочої групи? Одразу затвердити, що от ця група є, і вже зараз, наприклад, призначити перше засідання, тому що воно по досвіду...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, ми можемо вже створити робочу групу. Юлія Миколаївна права.

ГРИШИНА Ю.М. Ми поки створимо, поки ми зберемось наступного разу, це час все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, є в зв'язку з цим пропозиція запропонувати і включити в робочу групу, це те, що там не потребується голосування чи якихось прийняття офіційних рішень, є пропозиція включити всіх членів комітету, тому що нас всіх це стосується. А члени комітету народні депутати будуть брати участь по мірі можливості в засіданнях робочої групи. Чи є ще доповнення і пропозиції, колеги, чи зауваження?

Давайте тоді підтримаємо цей проект рішення комітету. Хто – за?

Пані Олена – да.

Пані Наталія, бачу – да.

Інна Романівна з нами?

Пане Олександрє...

_____ . Інна Романівна делегувала мені голос, вона – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Олександрє. Олександрє Анатолійовичу! Вже нема.

В будь-якому разі, колеги, із тих, хто проголосував, всі – за. Дякую. Одноголосно. Дякую.

У нас майже вичерпаний порядок денний. Але у нас є 11 пункт – наше улюблене "Різне". І Сергій Валерійович, у нього є запитання до комітету.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую, Сергію Віталійовичу.

Я б хотів проінформувати колег щодо справи, яка знаходиться в особливому фокусі нашої уваги. Це пожежа, яка сталася в грудні в Одеському колежі економіки, права та готельно-ресторанної справи. Ми всі пам'ятаємо і цю ситуацію, і те, що ми тримаємо цю ситуацію на контролі. Я хотів би поінформувати, що протягом розслідування причин пожежі та винних виникає таке відчуття (я просто хвилююсь, оскільки це, дійсно, така близька для мене історія), відчуття, що ми не шукаємо винних, а шукаємо крайніх. На сьогодні обвинувачення фактично висунуто одній особі - молодій людині, яка працювала на посаді заступника директора коледжу з АХЧ, але звільнилася майже за місяць до пожежі. За тими документами, які є, людина не підписувала акту щодо пожежної ситуації, протипожежної ситуації в цьому коледжі. Людина є, в людини хронічне захворювання серця, клапан в серці, і людина чомусь опинилася зараз за ґратами в камері попереднього затримання, причому жодній іншій посадовій особі, ані з структур ДСНС, які перевіряли і підписували, підмахували, всі ці акти, ані інших якихось посадових осіб, вони ані за ґратами, ані якісь звинувачення не висунуті. Завтра буде апеляційний суд, Одеський апеляційний суд, засідання, де буде розглядатися скарга адвоката щодо заміни міри утримання. Я буду особисто присутній на цьому суді. Тут така справа, в якій не досить часто, але об'єдналися дійсно депутати абсолютно різних політичних сил. Я знаю, що і колеги з фракції "Голос" теж готові взяти на поруки, як і я, колеги з фракції ОПЗЖ готові. І я хотів би поінформувати вас щодо цієї ситуації, щодо того, що та справа, яка в нас на контролі, отаким от чином відбувається.

І в мене пропозиція до членів комітету, до керівника комітету, щоб на наступному засіданні комітету я більш розгорнуто вже по ситуації доповів, і по підсумках цього суду, і ми з якоюсь спільною заявою могли виступити і надати оцінку тому, як відбувається це розслідування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Валерійович. Дякую, що тримаєте це питання на контролі.

Ми абсолютно всі, я думаю, одностайно вас підтримаємо в цьому рішенні, і якщо буде потрібна якась допомога від комітету, то, звісно, ми всі будемо брати в цьому участь. І на наступне засідання комітету, якщо буде додаткова інформація або ви вийдете з пропозиціями, як реагувати, яку реакцію бажано комітету здійснити, то обов'язково ми розглянемо і ці заходи здійснимо. Дякую, шановні колеги.

ГРИШИНА Ю.М. А, колеги... Будь ласка, пане Валерій... Добре. Сергію Віталійовичу, можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Конечно.

ГРИШИНА Ю.М. Я хочу нагадати, що ми на минулому засіданні комітету, коли у нас була присутня міністерка, ми підняли два питання, говорили про те, що з цього тижня... ми піднімали питання – перше – санаторних шкіл. І ми говорили про те, що на цьому тижні ми отримаємо інформацію, скільки у них, в понеділок там повинен бути селектор, щось таке, я не пам'ятаю, що ми повинні були отримати інформацію по... аналіз ситуації, яка сьогодні відбувається з приводу типу цих санаторних шкіл, як взагалі відбувається цей процес.

Я хотіла запитати, чи ви отримали, тому що мені буквально сьогодні помічниця прислала таблицю, чи на комітет розіслали, щоб ми проаналізували це питання? І чи буде заслуховування, наприклад, на наступному засіданні комітету щодо цього питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, Юлія Миколаївна, я не знаю, чи прийшло на пошту сьогодні. Станом на 9 ранку, коли я дивився, я не бачив.

ГРИШИНА Ю.М. Годину тому мені прийшло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я ще не дивися пошту. Якщо прийшло вам, то, напевно,

прийшло всім.

ГРИШИНА Ю.М. Колеги, прийшла вам інформація?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Станом на вчорашній вечір не було ще двох областей – Київської і ще якоїсь, тому я просив вже в будь-якому вигляді вислати інформацію, але, пані міністр казала, давайте дочекаємося останньої, і тоді все висловимо. Напевно, вже є повна таблиця, треба її подивитися.

Да, і, до речі, пані Олена Лис... Пані Олена, в Чернівецькій області немає жодної санаторної школи, ми просто з вами про це говорили в робочому порядку, що, поки ви в регіоні, могли би з'їздити туди і подивитися. На жаль, чи на щастя, в Чернівецькій області немає жодної, тому треба зараз подивитися по цій табличці.

ЛИС О.Г. Дякую. Але я хочу зауважити, що у мене немає на пошті цієї інформації. Можливо, я її просто не отримала або... Я зараз переглядаю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не знаю, чи воно на офіційних.... Насправді чи воно на офіційних поштах, чи на особистих, треба передивитися. Якщо немає, то я попросив би вас вислати нам всю цю інформацію, якщо можна, членам комітету, щоб ми хоча б могли ознайомитись.

Я думаю, що ми через те, що у нас наступний комітет поки що планово запланований на середу, якщо у нас буде наша ласка, бажання і час, ми можемо в понеділок зібратися і проговорити по мотивах персонального аналізу кожним народним депутатам цієї ситуації, статистики з санаторними школами, які нам розішле міністерство. Давайте в понеділок, можемо в обід зібратися в перерві і проговорити, чи нам варто, і в якому вигляді варто виносити на комітет.

ГРИШИНА Ю.М. Тобто просто між депутатами обговоримо, без залучення міністерки? *(Загальна дискусія)*

Добре. Добре, я погоджуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як ви думаєте? Ми можемо зібрати це в рамках підкомітету, щоб нам...

ГРИШИНА Ю.М. Добре, я тоді розішлю вам це все, і ми всі прочитаємо, і тоді порадимось. І ще ми, пам'ятаєте, друге питання піднімали про цю ситуацію зі

спецшколами, інтернатами, про дітей, і теж говорили, що ми проведемо спільне, я хотіла уточнити, рішення спільне, ми там домовлялись з Комітетом соцполітики провести зустріч. Так-так, про тих дітей, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Які зараз... питання карантину в інтернатах?

ГРИШИНА Ю.М. Так, що вони цих дітей повивозили, а соцслужби з ними не працюють. І вони там в жахливому стані перебувають.

_____. І ми пропонували рішенням комітету створити нашу робочу групу з Комітетом соціальної політики, з Міністерством соціальної політики, з МОНОм і Міністерством охорони здоров'я, якщо не помиляюсь.

ГРИШИНА Ю.М. Оце я хотіла уточнити. Давайте передивимось рішення комітету, поговоримо.

_____. До речі, пані Юлія, я хотів би зауважити. Мені навіть одного факту вистачає, щоб проілюструвати свою позицію щодо санаторних. В Чернівецькій області немає жодної санаторної школи, але у нас немає статистики, щоб діти в Чернівецькій області якимось там особливо хворіли у порівнянні із дітьми з областей, в яких є санаторні школи.

Дякую. *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я вам дуже вдячний. Ми вичерпали порядок денний. Дуже дякую за ефективну роботу. Пишаюсь нашим комітетом. Дякую. Гарного вам всім дня і тижня!